

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 13. december 2017 i sag nr. BS 50-1164/2016:

A

...

mod

Ankestyrelsen

Teglholmsgade 3

2450 København SV

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 2. december 2016, drejer sig om, hvorvidt den ulykke, som sagsøgeren, A, var udsat for den 15. februar 2009 var en arbejdsskade og dermed omfattet af lov om arbejdsskadesikring.

Sagsøgeren har påstået, at sagsøgte, Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at skaden som overgik A den 15. februar 2009, er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og derfor skal anerkendes som en arbejdsskade § 5 i jf. lov om arbejdsskadesikring.

Sagsøgte har principalt påstået frifindelse, subsidiært hjemvisning.

Oplysningerne i sagen

A kom søndag den 15. februar 2009 ca. kl. 07.30 til skade i et trafikuheld. I anmeldelsesrapporten fra færdselsuheldet af 15. februar 2009 er det oplyst, at A mistede kontrollen over sin personbil på grund af glat føre og endte i grøften. Der skete personskade samt store materielle skader. A var på uheldstidspunktet ansat som social- og sundhedsassistentvikar ved X-Vikarservice. A var på ulykkestidspunktet på vej fra sit hjem til arbejde i sin bil. Ved ulykken brækkede A nakken 2 steder og pådrog sig alvorligt brud på venstre ben samt brud på venstre hånd. Den 29. juni 2011 blev ulykken anmeldt som en arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen. Ved afgørelse af 30. december 2011 afviste Arbejdsskadestyrelsen at anerkende ulykken som en arbejdsskade. Den 24. januar 2012 påklagede A afgørelsen til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen stadfæstede Arbejdsskadestyrelsens afgørelse den 21. juni 2012. Den 15. januar 2013 anmodede A Arbejdsskadestyrelsen om, at genoptage sagen på grundlag af nye oplysninger vedrørende kørselsgodtgørelse. Ved afgørelse af 11. februar 2013 fastholdt Arbejdsskadestyrelsen sin afgørelse. Den 5. marts 2013

indbragte A afgørelsen for Ankestyrelsen. Ved afgørelse af 5. december 2013 afviste Ankestyrelsen at anerkende ulykken som en arbejdsskade.

Det hedder i Ankestyrelsens afgørelse af 5. december 2013 blandt andet:

"...

Begrundelsen for afgørelsen

Vi har tidligere ved afgørelse af 21. juni 2012 vurderet, at du ikke var omfattet af loven, da du kom til skade. Vi lagde vagt pt, at du var på vej fra dit hjem til et midlertidigt arbejdssted, da skaden skete. Skader, der sker under transport mellem hjem og arbejdsplads, er normalt ikke omfattet af loven. Vi fandt, at der ikke var grundlag for at fravige hovedreglen i dit tilfælde.

Arbejdsskadestyrelsen har genoptaget din sag, idet du har oplyst, at du fik kørselsgodtgørelse.

Vi vurderer fortsat, at din skade ikke er en følge af arbejdet eller de forhold, arbejdet er foregået under, idet skaden skete under omstændigheder, som må sidestilles en privat handling. Din transport mellem hjem og arbejde har ikke haft karakter af egentligt arbejde i din arbejdsgivers interesse. Det forhold, at du fik kørselsgodtgørelse, kan ikke fore til et andet resultat.

Vi henviser i denne sammenhang til praksis, som er beskrevet i Principafgørelse U-7-89. Denne sag omhandlede en lignende situation, hvor føreren af en bil kom til skade på vej hjem efter arbejdstids ophor. Skaden var ikke omfattet af loven. Vi tog samtidig stilling til, at det var uden betydning, at skadelidte modtog vederlag under transporten.

Arbejdsskadeloven omfatter personer, som er antaget til at udføre arbejde her i landet eller på dansk skib. Loven gælder også for personer, der midlertidigt er udstationeret af en arbejdsgiver her i landet.

Bemærkninger til klagen

Advokat Gitte Møller Iversen har ved klage af 5. marts 2013 anført, at det på baggrund af dokumenteret kørselsgodtgørelse må udledes, at arbejdet blev påbegyndt, da du kørte hjernemefra.

Vi bemærker, at dine oplysninger er indgået i vores vurdering af sagen, men at de ikke kan medføre en anden afgørelse. Vi henviser i

øvrigt til begrundelsen for afgørelsen ovenfor."

Det er i ansættelsesaftale mellem X-Vikarservice og A af 23. maj 2008 blandt andet anført:

"...

Kørselsgodtgørelse:

Når vikaren bruger sin egen bil skal der laves kørselsregnskab. Vikaren føre alle kørte km til og fra hjemmet på timesedlen. Der udbetales kørselsgodtgørelse efter skattevæsenets fastsatte satser. Vikaren får godtgørelse for alle km.

...

Timesedler:

Vikaren skal udfylde en timeseddel med navn, stilling samt arbejdssted. Det er vigtigt at påføre lønnummer.

...

Timesedlen skal altid underskrives af en ansat på arbejdsstedet. Inden denne underskrives, skal de kørte km skrives på timesedlen. Til sidst underskriver vikaren timesedlen. Har vikaren siddet fast vagt, skal timerne også skrives på linjen "Fast vagt antal timer".

A har navnlig forklaret, at hun i 2009 var ansat som vikar hos X-Vikarservice som social- og sundhedsassistent. Hun ringede til sin arbejdsgiver hver morgen for at høre, om der var arbejdsopgaver til hende. Derefter kørte hun direkte fra sit hjem til sin arbejdsplads. Hun modtog dagens opgaver, når hun nåede frem. Hun kørte i egen bil. Der var ikke mulighed for at få en firmabil. Hun fik godtgørelse for kørsel mellem hjem og arbejdsplads. Da hun blev ansat, spurgte B, om hun havde bil. Det job, hun havde den 15. februar 2009, havde hun haft i ca. 3 måneder. Hun skulle tilse en patient på Esbjerg Sygehus. Hun havde kun kontakt med B, når hun skulle have en ny opgave. Hun talte derfor ikke med B om morgenen den 15. februar 2009. Det er muligt, at køre med bus til Esbjerg Sygehus. Hun havde ikke fået instruktion om transporten mellem hjem og arbejde. Hun modtog ikke anden godtgørelse end kørselsgodtgørelse.

B har navnlig forklaret, at hun driver X-Vikarservice. Hun udlejer vikarer til Esbjerg Sygehus og Psykiatrisk afdeling. A var ansat som løs vikar. Vikarerne skal ofte møde med kort varsel, da det som regel er ved sygdom eller lignende, at der er behov for midlertidig arbejdskraft. Derfor er det hensigtsmæssigt, hvis vikarerne har egen bil. Ved kørsel i egen bil får vikarerne kørselsgodtgørelse. Det er ikke noget krav, at hendes medarbejdere har bil. Dem, der kun har en cykel, får job i Esbjerg. Der er ikke nogen af hendes ansatte, der bruger offentlig

transport. Det vigtigste er, at vikarerne møder til tiden. Hun betaler kørselsgodtgørelse efter statens takster.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har gjort gældende, at der foreligger fornødent sikkert grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse af den 5. december 2013.

Det gøres herudover gældende, at sagsøgers tilskadekomst den 15. februar 2009 er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5.

Befordring mellem hjem og arbejdsplads er som udgangspunkt ikke sikret arbejde, idet transporten anses at være arbejdsforholdet eller virksomheden uvedkommende. Der gælder dog visse undtagelser til dette udgangspunkt, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 939 af den 26. november 2003 jf. arbejdsskadesikringslovens § 4, stk. 3, samt praksis.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, 1. pkt. at;

”Befordring til og fra fast eller midlertidig arbejdsplads er sikret under loven, og skade, der opstår under sådan befordring, kan anerkendes som arbejdsskade, hvis tjenesteforholdet til arbejdsgiveren eller hensynet til virksomhedens interesser har indflydelse på befordringen.”

Idet sagsøger var ansat som vikar og havde skiftende arbejdssteder, må kørslen til de forskellige arbejdssteder anses at ske i arbejdsgiverens interesse.

Sagsøger blev hver morgen ringet op af vikarbureauet, som herefter tilbød hende arbejde ved forskellige arbejdssteder. Sagsøger skulle herefter selv sørge for at komme ud til de forskellige kunder, og skulle ikke forinden møde ind ved arbejdsgiveren.

Som det fremgår af både ansættelsesaftalen og lønsedlerne modtog sagsøger skattefri kørselsgodtgørelse fra arbejdsgiveren for al kørsel mellem sit hjem og de forskellige kunder/arbejdssteder.

Selvom arbejdstiden ikke begyndte ved kørsel fra hjemmet eller ved arrangeret kørsel fra arbejdsgiverens side, må kørslen anses at være sket i arbejdsgiverens interesse.

Et vikarbureau lever af at stille arbejdskraft til rådighed i form af vikarer, som træder ind som midlertidig hjælp på forskellige arbejdspladser. Det er derfor i bureauets interesse, at de tilknyttede vikarer står til rådighed og kan møde ind på skiftende arbejdssteder med kort varsel efter behov. For vikarbureauet må det derfor anses som den bedste løsning, at de tilknyttede vikarer kan transportere sig i egen bil.

Sagsøgte har i sin afgørelse henvist til en principafgørelse U-7-89. I denne sag kom den ansatte til skade i sin bil på vej hjem fra arbejdsstedet. Der var tale om en ferieafløser, som i en periode skulle udføre arbejde på et fast arbejdssted. Arbejdet foregik på en lille ø, og det var aftalt at den ansatte skulle benytte egen bil til transport til og fra arbejdsstedet mod et aftalt vederlag, og det var derudover aftalt, at transporttiden blev indregnet i arbejdstiden.

Denne sag adskiller sig på afgørende punkter fra ovennævnte praksis. Først og fremmest er der for sagsøger ikke tale om et fast arbejdssted, men skiftende arbejdssteder. I den pågældende sag må de særlige aftaler vedrørende kørselsgodtgørelse og indregning af transporttiden i arbejdstiden anses at være et udslag af den forventelige ulempe for den ansatte ved at møde ind i en ferieperiode på et fast arbejdssted på en ø. Afgørelsen er derfor begrundet i meget konkrete forhold.

I denne sag, må den skattefrie kørselsgodtgørelse til sagsøger anses at være et udslag af, at kørslen skete i arbejdsgiverens interesse.

Dette understøttes også af de skattemæssige regler omkring skattefrie kørselsgodtgørelse.

Denne godtgørelsesordning kan alene anvendes, når der er tale om erhvervsmæssig kørsel. Hovedreglen er i øvrigt, at der som udgangspunkt kun kan ydes skattefrie kørselsgodtgørelse for kørsel mellem hjem og en arbejdsplads i maksimalt 60 dage. Hvis antallet af arbejdsdage på samme arbejdsplads overstiger 60 dage anses arbejdspladsen for fast – og befordringen er dermed privat.

Der er derudover indført en formodningsregel for at lette hverdagen for de personer, som har mange forskellige arbejdspladser. Efter denne regel gælder der en formodning for at lønmodtagerens befordring er erhvervsmæssig, hvis vedkommende har et kørselsmønster med befordring til så mange forskellige arbejdspladser, at det ikke er sandsynligt, at vedkommende kører mellem sin sædvanlige bopæl og én af sine arbejdspladser i mere end 60 dage inden for de forudgående 12 måneder.

Privat kørsel mellem hjem og arbejdsplads udløser alene et skattemæssigt fradrag for det antal km. der køres ud over 24 km. om dagen. Denne fradragsordning er udtryk for en skattemæssig fordel for lønmodtagere, som er villige til transportere sig længere væk for at komme på arbejde.

Ankestyrelsen har ikke ved afgørelsen taget højde for principafgørelse 26-10, hvor landsretten kom frem til, at en håndværkers kørsel mellem hans bolig og den byggeplads, hvor han på det tidspunkt var beskæftiget, var omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Kørsel skete i arbejdsgiverens

interesse, selvom kørslen ikke i detaljer var fastsat af arbejdsgiveren.

Landsretten lagde vægt på, at skadelidte i overensstemmelse med hvad der måtte antages at være almindeligt på bygningsområdet som led i en effektiv udnyttelse af arbejdstiden, ikke mødte på virksomhedens adresse, men på den byggeplads, hvor han på det tidspunkt var beskæftiget.

Videre lagde landsretten vægt på, at det i overenskomsten var aftalt, at medarbejderen blev kompenseret for kørsel mellem sin bopæl og arbejdsstedet uden for den aftalte arbejdstid med kørepenge ved kørsel i eget befordringsmiddel.

I forhold til principafgørelse 26-10 skal det bemærkes, at det her fremgår, at man fraviger udgangspunktet hvis kørslen er tilrettelagt af arbejdsgiver *eller* hvis kørslen sker i firmabil. Sagsøgte afviser herefter, at afgørelsen finder anvendelse idet kørslen ikke skete i firmabil. Der er dog ikke tale om kumulerede betingelser som ordlyden af afgørelsen fremstår og det er derfor tilstrækkeligt, hvis arbejdsgiver har tilrettelagt kørslen.

Som det fremgår af sagens bilag 16, havde arbejdsgiver tilrettelagt virksomheden således at medarbejderne kørte fra deres bopæl og direkte til arbejdspladsen af hensyn til planlægning og økonomi i virksomheden. Det var således arbejdsgiver som havde tilrettelagt arbejdsgangen således. På den baggrund gøres det derfor gældende, at undtagelsen i principafgørelse 26-10 fortsat finder anvendelse.

Det gøres sammenfattende gældende, at transporten til og fra arbejde skete i arbejdsgivers interesse. Det fremgår således af sagens bilag 16, at A kørte direkte fra hjemmet og ud til de virksomheder hvor hun skulle vikariere, var således den måde hvorpå arbejdsgiveren havde indrettet arbejdsgangen i virksomheden. Det fremgår ligeledes at indretningen var sket med henblik på at optimere virksomheden både planlægningsmæssigt og økonomisk. Skaden skete således under forhold som må anses for at være i arbejdsgivers interesse.

Sagsøgers kørsel på vej fra hendes hjem til arbejdsstedet i Esbjerg må derfor anses at være erhvervsmæssig kørsel i arbejdsgiverens interesse, som er sikret under arbejdsskadesikringsloven.

Ulykken som skete i forbindelse med denne transport er derfor omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5 og bør anerkendes som arbejdsskade.

Sagsøgte har gjort gældende, at der er ikke grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 5. december 2013, hvor Ankestyrelsen afviste at anerkende den anmeldte hændelse af 15. februar 2009, som omfattet af lov om arbejdsskadesikring.

Ulykkestilfælde, der indtræffer på vej til og fra arbejde, er som udgangspunkt ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Undtagelsen i bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003 om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde (dagældende) giver ikke grundlag for at fravige lovens udgangspunkt i den foreliggende situation.

As arbejdsgiver har hverken haft indflydelse på eller ansvar for, hvorledes transporten foregik, og hændelsen den 15. februar 2009 er dermed ikke en følge af arbejdet eller de forhold, som arbejdet er foregået under. Skaden skete i forbindelse med As transport mellem hjem og arbejde, og transporten mellem hjemmet og arbejdet har ikke karakter af egentligt arbejde i arbejdsgiverens interesse. Skaden skete derimod under omstændigheder, som må sidestilles med en privat handling.

Skiftende arbejdspladser

Det forhold, at A var vikar og af den grund havde skiftende arbejdssteder, medfører ikke i sig selv, at kørslen fra hjemmet til det pågældende arbejdssted skete ”i arbejdsgiverens interesse”, jf. U 1991.962 H. I den sag var skadelidte på vej hjem fra et midlertidigt arbejdssted (et kursusophold), hvortil skadelidte var bevilget tjenestefrihed og kørselsgodtgørelse, og her kom Højesteret frem til, at skaden ikke var omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

I overensstemmelse hermed er afgørelsen fra Direktoratet for Ulykkesforsikringen, D.f.U 7979/62 (gengivet i Mikael Kielberg, *Arbejdsskadesikringsloven med kommentarer*, 6. udg. 2016, side 159), hvor skadelidte nedlagde telefonkabler og derfor skiftede arbejdssted jævnlige. Han kom til skade under kørslen til arbejde, og skaden var ikke dækket.

Som Mikael Kielberg også anfører på side 173 i den kommenterede arbejdsskadesikringslov (2016), har en meget stor gruppe medarbejdere skiftende arbejdspladser, fx håndværkere og personer, som deltager i mange møder. Vikararbejde, som As, indebærer på samme måde skiftende arbejdssteder. Hertil anfører Kielberg i overensstemmelse med gældende praksis:

”Uanset om sådanne personer tager direkte fra deres hjem til sådant arbejdssted eller fra et sådant arbejdssted til deres hjem, vil de ikke være dækket under denne færden.”

Kørselsgodtgørelse

Det forhold, at A modtog kørselsgodtgørelse, kan heller ikke føre til et andet resultat, jf. herved principafgørelse 23-14 (som erstatter principafgørelse U-7-89). Af begrundelsen for afgørelsen fremgår følgende:

”Vi har ved afgørelsen lagt til grund, at du var ansat som butiksflyver i X forsikringsselskab den 28. februar 2012, hvor du var udsat for et trafikuheld, hvor du kom til skade med din nakke (forvridding). Du har oplyst, at kontrakten mellem dig og din arbejdsgiver, lyder på, at du er ansat som butiksflyver, hvor du i løbet af en arbejdsdag kan blive kaldt ud til forskellige forretninger. Det er derfor aftalt, at din arbejdsdag starter, fra du kører hjemmefra, til du igen er hjemme på din private adresse.

Ved en arbejdsskade forstås en ulykke, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Vores udgangspunkt er, at en ulykke, der sker under transport mellem arbejdssted og hjemmet, ikke er omfattet af loven. Det er sikredes risiko, at der opstår en skade på vej til eller fra en fast eller midlertidig arbejdsplads.

Vi fraviger udgangspunktet, hvis arbejdsgiveren for eksempel har tilrettelagt kørslen, eller at der er tale om kørsel i firmabil, der er særligt indrettet til at medbringe værktøj, redskaber eller lignende.

Der gælder særlige regler for personer, der som led i arbejdets udførelse færdes på gader og veje, det vil sige, at man er ambulante medarbejder. Her gælder dækningen for arbejdsskader fra det tidspunkt, hvor man forlader sin bolig og begynder på arbejdet.

En aftale om, at en arbejdsgiver betaler løn i transporttiden eller afholder alle udgifterne ved den ansattes transport, kan ikke i sig selv føre til, at en ulykke er forårsaget af arbejdets forhold.

Vi har lagt vægt på, at du var på vej hjem fra arbejde, og at du havde afsluttet din arbejdsdag og ikke var i tilkaldevagt eller lignende. Transporten, under hvilken ulykken indtrådte, mellem sidste arbejdssted og hjemmet, har ikke haft karakter af egentligt arbejde i din arbejdsgivers interesse.

Vi har endvidere lagt vægt på, at det er uden betydning for sagens udfald, at transporttiden er indregnet i arbejdstiden, og at transporten efter aftale med din arbejdsgiver foregik i egen bil mod særligt vederlag”.

Kørselsgodtgørelse medfører i overensstemmelse med praksis ikke i sig selv, at kørslen til arbejde er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Principafgørelse 26-10

A har yderligere henvist til principafgørelse 26-10. Det er korrekt, at Ankestyrelsen (som refereret ovenfor i principafgørelse 23-14)

”fraviger udgangspunktet, hvis arbejdsgiveren for eksempel har tilrettelagt kørslen, eller at der er tale om kørsel i firmabil, der er særligt indrettet til at medbringe værktøj, redskaber eller lignende.”

Forskellen på principafgørelse 26-10 og denne sag er bl.a., at A kørte i egen bil og ikke i en firmabil (fx en værkstedsbil som i principafgørelse 26-10). Herudover er der ikke støtte for As synspunkt, hvorefter hendes arbejdsgiver tilrettelagde kørslen. Det forhold, at man får anvist et bestemt mødested, er ikke ensbetydende med, at arbejdsgiver har tilrettelagt kørslen.

Faktum i sagen i principafgørelse 26-10 og faktum i denne sag angående A er ikke sammenlignelig, hvorfor begrundelsen i principafgørelsen ikke er relevant for denne sag.

Der er på baggrund af ovenstående ikke grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 5. december 2013 (bilag 15).

Subsidiære påstand

Til støtte for den subsidiære påstand gøres gældende, at såfremt retten måtte give A medhold i, at hændelsen skyldtes arbejdet eller de forhold, hvorunder dette er foregået, må sagen hjemvises til Ankestyrelsen til fornyet behandling med henblik på, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om, hvilken skade A ved hændelsen måtte være påført.

Retten begrundelse og afgørelse

Efter bevisførelsen lægger retten til grund, at A om morgenen den 15. februar 2009, ca. kl. 07.30 blev udsat for et ulykkestilfælde under kørsel fra sin bopæl til Esbjerg Sygehus, der var hendes midlertidige arbejdsplads. Det lægges videre til grund, at A ikke var på vagt på ulykkestidspunktet, og at hendes arbejdsgiver ikke i øvrigt havde instrueret hende i at udføre arbejdsopgaver, inden det tidspunkt, hvor hun skulle møde på Esbjerg Sygehus.

På dette grundlag findes transporten, uanset at A i henhold til ansættelsesaftalen fik kørselsgodtgørelse, herefter overvejende at være foretaget i hendes egen interesse og ikke begrundet i tjenesteforholdet til X-Vikarservice.

Retten har herved lagt vægt på, at A ikke har fået løn i transporttiden, og at det ikke har været en betingelse for ansættelsesforholdet hos X-Vikarservice, at hun havde egen bil.

Under disse omstændigheder kan As ulykke ikke anses for en arbejdsskade omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5. Retten tager derfor Ankestyrelsens frifindespåstand til følge.

Efter sagens resultat skal A betale sagsomkostninger til Ankestyrelsen. Under hensyn til sagens karakter og omfang, herunder at A har fastsat sagens værdi til 500.000 kroner, fastsættes sagens omkostninger til 31.250 kr., der udgør Ankestyrelsens udgift til advokatbistand inklusiv moms.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Ankestyrelsen, frifindes.

A skal inden 14 dage betale sagens omkostninger til Ankestyrelsen med 31.250 kr.